

ZAKON

O TRGOVINI

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", broj 6 od 2. februara 2007, 52/11, 67/13, 106/15)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: uslovi za obavljanje trgovine i oblici trgovine, uslovi za obavljanje trgovinskih usluga, način obrazovanja cijena, trgovačka evidencija, narušavanje konkurencije, zabrana ograničavanja tržišta, privremene mjere ograničenja tržišta, nadzor, kaznene odredbe, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje trgovine na teritoriji Republike Srpske.

Član 2.

- (1) Pod trgovinom u smislu ovog zakona smatraju se kupovina i prodaja robe i obavljanje trgovinskih usluga na tržištu Republike Srpske.
- (2) Trgovinom se mogu baviti privredna društva i fizička lica (preduzetnici) koja su registrovana za obavljanje te djelatnosti (u daljem tekstu: trgovac).
- (3) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na:
- privredno društvo i fizička lica registrovana za obavljanje djelatnosti proizvodnje i obavljanja usluga, kada svoje proizvode i usluge prodaju na tržištu,
 - fizička lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom kada svoje poljoprivredne proizvode prodaju na tržištu,
 - fizička lica koja se bave zanatskom djelatnošću, kao i lica koja obavljaju djelatnost ličnim radom kada svoje proizvode prodaju na tržištu,
 - fizička lica koja na osnovu ugovora sa trgovcem, obavljaju za trgovca trgovinu na malo izvan prodavnice,
 - udruženja građana, kada radi ostvarivanja svojih zadataka u skladu sa odredbama svog statuta prodaju određenu robu.

Član 3.

- (1) Trgovina se obavlja slobodno pod jednakim uslovima za sve trgovce u skladu sa zakonom, dobrim poslovnim običajima, načelima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama.
- (2) Roba koja se stavlja u promet mora biti u skladu sa standardima, tehničkim normativima i kvalitativnim normama propisanim ili priznatim kao uslov za njihovo stavljanje u promet ili upotrebu na tržištu Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine.
- (3) Cijena robe koja se stavlja u promet iskazuje se obavezno u domaćoj valuti.
- (4) (Brisano)

Član 4.

- (1) Republički organi uprave i organi jedinica lokalne samouprave Republike Srpske ne mogu svojim aktima, podrškom ili na drugi način ograničavati nastupanje na tržištu, narušavati konkurenciju, niti se mogu pojedini trgovci ili potrošači stavljeti u neravnopravan položaj na tržištu.
- (2) Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, ukoliko nastanu ili mogu nastati značajniji poremećaji na tržištu usljed: elementarne nepogode, nestašice dobara za potrebe privrede i snabdijevanja stanovništva, Vlada Republike Srpske može propisati privremene mjere ograničavanja tržišta u skladu sa ovim zakonom.

Član 4a.

- (1) Vlada Republike Srpske osniva Savjet za razvoj trgovine Republike Srpske (u daljem tekstu: Savjet) kao savjetodavno tijelo za potrebe unapređenja razvoja trgovine Republike Srpske.
- (2) Savjet u okviru svojih nadležnosti obavlja sljedeće poslove:
- praćenje razvoja i analiza dostignutog nivoa razvijenosti trgovine Republike Srpske,
 - praćenje odnosa razvoja trgovine i zaštite životne sredine,
 - praćenje sprovođenja smjernica i Akcionog plana Strategije razvoja trgovine Republike Srpske za period do 2015. godine,
 - analiza primjenjivosti zakonskih odredaba iz oblasti trgovine i sprovođenje odrednica iz multilateralnih trgovinskih sporazuma čiji je potpisnik i Bosna i Hercegovina,
 - analiza uticaja udruživanja u trgovini na budući razvoj trgovinske djelatnosti na ovom prostoru,
 - podsticanje i razvoj trostrane saradnje između resornog ministarstva, sindikata i udruženja poslodavaca na rješavanju nastalih problema,
 - doprinos brendiranju Republike Srpske i njenih domaćih proizvoda,
 - učešće u radu međuopštinskih (regionalnih) sastanaka u vezi sa razvojem trgovine,
 - pomoć u radu lokalnih centara za razvoj trgovine na lokalnom i regionalnom nivou,
 - kreiranje prijedloga edukacije i treninga menadžera i zaposlenog osoblja u trgovinskom sektoru,
 - predlaganje sprovođenja strateških istraživanja potrebnih za razvoj trgovine i
 - daje prijedloge za razvoj naučnoistraživačkog rada iz oblasti trgovine.
- (3) Rad članova Savjeta je dobrovoljan i ne plaća se.
- (4) Vlada Republike Srpske imenuje članove Savjeta koji čine predstavnici: Privredne komore Republike Srpske, Udruženja poslodavaca iz oblasti trgovine, Granskog sindikata, Udruženja za zaštitu potrošača, naučni i univerzitetski radnici iz oblasti trgovine i predstavnik Ministarstva trgovine i turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II - USLOVI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE I OBLICI TRGOVINE

1. Uslovi za obavljanje trgovine

Član 5.

- (1) Za rad trgovine moraju biti obezbijeđeni poslovni prostor, uređaji i oprema.
- (2) Poslovni prostor iz stava 1. ovog člana su prostorije izgrađene u skladu sa urbanističko-građevinskim propisima, a što utvrđuje nadležni organ rješenjem o upotrebnoj dozvoli.
- (3) Trgovac organizovan kao privredno društvo može da otpočne obavljanje djelatnosti, da obavlja djelatnosti i da mijenja uslove njenog

obavljanja kada se kod registarskog suda registruje za obavljanje trgovinske djelatnosti u skladu sa zakonom koji uređuje registraciju poslovnih subjekata, osim ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

(4) Trgovac organizovan kao privredno društvo koje obavlja promet na veliko i malo naftnim derivatima, i to: trgovine na malo motornim gorivima, snabdijevanja plovnih objekata tečnim naftnim gorivima za pogon brodskih motora, trgovine na veliko tečnim gorivima, trgovine na malo uljem za loženje ekstra lako i lako specijalno (E1 i Ls), trgovine na veliko uljem za loženje lako, srednje i teško (lako - L, srednje - S i teško - T), trgovine na malo tečnim naftnim gasom - auto-plinom, trgovine na veliko tečnim naftnim plinom (propan-butan gasom), trgovine na malo gasom u bocama - plinom u bocama za domaćinstvo, kao i trgovine na veliko prerađevinama od duvana, usluge tržnice na veliko i špediterske usluge, može da otpočne obavljanje navedenih djelatnosti, da obavlja djelatnost i da mijenja uslove njenog obavljanja kada od Ministarstva dobije rješenje kojim mu se odobrava obavljanje trgovinske djelatnosti.

(5) Za obavljanje špediterskih usluga iz stava 4. ovog člana Ministarstvo izdaje rješenje u formi sertifikata.

(6) Ministarstvo izdaje rješenje iz stava 4. ovog člana u roku od dva dana od dana prijema urednog zahtjeva.

(7) Trgovac organizovan kao preduzetnik može da otpočne obavljanje djelatnosti, da obavlja djelatnosti i da mijenja uslove njenog obavljanja kada od registracionog organa dobije rješenje o registraciji preduzetnika u skladu sa zakonom koji uređuje obavljanje zanatsko-preduzetničke djelatnosti.

(8) Trgovac organizovan kao privredno društvo dužan je da Ministarstvu za izdavanje rješenja iz stava 4. ovog člana dostavi dokaze o ispunjenosti uslova za obavljanje trgovinske djelatnosti:

a) ovjerenu i potpisanu pismenu izjavu da su ispunjeni propisani uslovi koje moraju ispunjavati poslovne prostorije, oprema, uređaji i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina, kao i u pogledu stručne spremla koja rade u trgovini i

b) dokaz o upisu u registar registarskog suda.

(9) Postojanje rješenja o upotrebnoj dozvoli nije uslov za izdavanje rješenja organa iz st. 3, 4. i 7. ovog člana, ali se ova činjenica provjerava zajedno sa utvrđivanjem postojanja uslova iz stava 1. ovog člana.

(10) Nadležni organi u postupku izdavanja rješenja iz st. 3, 4. i 7. ovog člana ne provjeravaju pravni osnov korišćenja poslovnog prostora.

(11) Ministar trgovine i turizma (u daljem tekstu: ministar) propisuje minimalno tehničke uslove za prostorije, opremu, uređaje i uslove koje moraju ispunjavati radnici koji neposredno obavljaju trgovinu, kao i oblik i sadržaj izjave iz stava 8. ovog člana, koju daje trgovac.

(12) Ministar će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uputstvo o obliku i sadržaju izjave o ispunjenosti uslova koje moraju ispunjavati poslovne prostorije, oprema, uređaji i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina, kao i u pogledu stručne spremla koja rade u trgovini.

Član 5a.

(1) Ukoliko je posebnim zakonom ili drugim propisom, kao uslov, predviđeno pribavljanje posebnog rješenja za obavljanje pojedinih trgovinskih djelatnosti, navedeno rješenje nije uslov za izdavanje rješenja iz člana 5. st. 3, 4. i 7. ovog zakona, ali se ova činjenica provjerava zajedno sa utvrđivanjem postojanja uslova iz člana 5. stav 1. ovog zakona.

(2) Trgovac je odgovoran za štetu prouzrokovanu trećim licima u slučaju neispunjavanja uslova iz člana 5. stav 1. ovog zakona u skladu sa opštim pravilima odgovornosti za štetu propisanim zakonom koji reguliše obligacione odnose.

Član 5b.

(1) Trgovac, ukoliko nema interesa za obavljanje djelatnosti iz člana 5. stav 4. ovog zakona, dužan je Ministarstvu podnijeti zahtjev za donošenje rješenja o prestanku obavljanja djelatnosti.

(2) Ministarstvo rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti trgovca iz člana 5. stav 4. ovog zakona dostavlja nadležnoj inspekciji.

Član 6.

(1) Trgovac je dužan da na prodajnom objektu istakne firmu onako kako je registrovan kod nadležnog organa.

Član 7.

(1) Trgovac se može baviti trgovinskom djelatnošću (predmet poslovanja) za koju ispunjava propisane uslove.

(2) (Brisano)

(3) Trgovac je dužan da odobrenu trgovinsku djelatnost obavlja u skladu sa rješenjem kojim se odobrava obavljanje djelatnosti.

(4) Trgovac može u svom prodajnom objektu dodatno obrađivati, odnosno dorađivati hranu tako da bude primjerena za upotrebu, bez njenog usluživanja.

2. Oblici trgovine

Član 8.

Trgovina se obavlja kao:

a) trgovina na veliko,

b) trgovina na malo,

v) pružanje trgovinskih usluga. Posebni načini trgovine su:

a) trgovina javnim nadmetanjem (licitacije, aukcije),

b) trgovina na robnim berzama,

v) trgovina na otkupnim stanicama ili otkupnim mjestima i porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima,

g) trgovina ličnim nuđenjem ("prodaja na pragu", "prodaja od vrata do vrata"),

d) trgovina na pijacama, tržnicama na veliko, sajmovima i drugim privremenim i povremenim izložbama,

đ) prodaja na daljinu - daljinska trgovina.

2.1. Trgovina na veliko

Član 9.

(1) Trgovina na veliko je skup svih poslovnih aktivnosti u vezi sa prodajom robe ili usluga licima koja kupuju radi dalje prodaje ili korišćenja u poslovne svrhe.

(2) Trgovinom na veliko, u smislu ovog zakona, smatra se i kupovina i prodaja na stranom tržištu.

(3) Trgovina na veliko obavlja se u posebnim prodajnim prostorijama, skladištima ili u stovarištima i na drugim mjestima koja ispunjavaju uslove propisane za trgovinu na veliko.

(4) Pod trgovinom na veliko u tranzitu podrazumijeva se kupovina robe i njena prodaja bez zadržavanja u skladištu trgovca na veliko.

(5) Za obavljanje trgovine na veliko u tranzitu nije obavezno posjedovanje skladišta.

(6) Ministar nadležan za poslove trgovine propisuje minimalno-tehničke uslove u pogledu poslovnih prostorija, uređaja i opreme koje moraju da ispunjavaju prostorije iz stava 3. ovog člana.

Član 10.

(1) Proizvođač robe ili veletrgovac može organizovati ambulatnu prodaju kao oblik veleprodaje robe za trgovca na malo.

(2) Robu po ovom vidu prodaje mora pratiti odgovarajuća dokumentacija o vrsti robe i količini.

Član 11.

(1) Trgovina na veliko može se obavljati i na robnim berzama.

(2) Osnivanje i organizovanje robnih berzi uređuje se posebnim zakonom.

Član 12.

(1) Trgovina na veliko je i kupovina robe koja se, po nalogu kupca, neposredno isporučuje bez prethodnog uskladištenja (tranzitni promet).

(2) Za pojedine vrste robe može se utvrditi da se trgovina na veliko ne može obavljati u tranzitu.

(3) Vrstu robe za koju se trgovina na veliko ne može obavljati u tranzitu utvrđuje Vlada Republike Srpske posebnim aktom.

2.2. Trgovina na malo

Član 13.

(1) Trgovina na malo je prodaja robe krajnjim potrošačima radi zadovoljavanja njihovih ličnih i porodičnih potreba ili potreba domaćinstva.

(2) Trgovina na malo se obavlja u prodajnom objektu ili na drugom prodajnom mjestu koje ispunjava propisane uslove iz člana 5. ovog zakona.

(3) Prodajni objekti u kojima se obavlja trgovina na malo su: prodavnice, samoposluge, dragstori, diskontne prodavnice, butici, robne kuće, kiosci, pokretne prodavnice, benzinske pumpne stanice, skladišta i stovarišta.

(4) Ostala prodajna mjesta u kojima se obavlja trgovina na malo su: automati, rashladne vitrine, prodaja na pokretnom stolu (stalku ili sličnom improvizovanom objektu), stočne pijace, tržnice na malo, porodična poljoprivredna gazdinstva, sajmovi, vašari, prodaja sa ponudom od vrata do vrata, kataloška prodaja - otprema poštom, telefonska prodaja i prodaja putem elektronskih medija.

(5) Trgovina na malo je i diskontna prodaja krajnjim potrošačima.

Član 13a.

(1) Trgovina na malo ulja za loženje ekstra lakog i lako specijalnog (EI i Ls) obavlja se:

a) na benzinskim pumpnim stanicama iz posebno utvrđenih poslovnih prostorija - rezervoara izdvojenog od mjesta predviđenog za snabdijevanje pogonskim motornim gorivom i

b) iz posebno utvrđenih skladišnih poslovnih prostorija - rezervoara.

(2) Poslovne prostorije iz stava 1. ovog člana moraju biti izgrađene u skladu sa propisima o izgradnji i opremanju postrojenja za zapaljive tečnosti i skladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti (rezervoari).

(3) Trgovina na malo ulja za loženje ekstra lako i lako specijalno (EI i Ls) na prodajnim mjestima iz stava 1. ovog člana vrši se isključivo dostavljanjem auto-cisternama na adresu kupca, koje su vidno obilježene i isključivo služe za dostavljanje ulja za loženje i koje su opremljene odgovarajućim mjernim uređajima za utvrđivanje istočene količine.

(4) Uređaji iz stava 3. ovog člana mogu se upotrebljavati nakon što odobrenje tipa, ispravnost i tačnost navedenih uređaja potvrdi nadležni organ ovlašćen za kontrolu mjernih uređaja i nakon što budu žigosani.

(5) Trgovci koji obavljaju trgovinu na malo ulja za loženje ekstra lakog i lakog specijalnog (EI i Ls) na način iz stava 1. ovog člana obavezni su da vode evidenciju o prometovanim količinama (nabavka i prodaja) ulja za loženje (EI i Ls), tačnim podacima o isporukama kupcima, te svakodnevnu evidenciju o stanju zaliha u rezervoarima.

(6) Ministar će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pravilnikom propisati uslove u pogledu prostora, opreme i uređaja za obavljanje trgovine na malo ulja za loženje ekstra lakog i lakog specijalnog (EI i Ls) na prodajnim mjestima iz stava 1. ovog člana, oblik i sadržaj evidencije o prometovanim količinama (nabavka i prodaja) ulja za loženje ekstra lako i lako specijalno (EI i Ls), oblik i sadržaj evidencije o stanju zaliha u rezervoarima, kao i oblik i sadržaj evidencije o kupcima i načinu dostavljanja evidencija Ministarstvu.

(7) Trgovac koji obavlja trgovinu na malo ulja za loženje ekstra lakog i lako specijalnog (EI i Ls) dužan je da ispuni uslove za obavljanje trgovine na malo uljem za loženje ekstra lako i lako specijalno (EI i Ls) u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu pravilnika iz stava 6. ovog člana.

Član 14.

(1) Trgovac može vršiti trgovinu na malo van poslovnih prostorija preko pokretnih prodavnica na za to određenim mjestima, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Organ jedinice lokalne samouprave određuje mjesta na kojima se može vršiti prodaja iz stava 1. ovog člana.

Član 15.

(1) Radno vrijeme i raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena prodajnih objekata, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana u kojim je trgovac dužan poslovati, te radno vrijeme za tržnice, sajmove, izložbe i druge povremene načine obavljanja trgovine utvrđuje organ jedinice lokalne samouprave.

(2) Trgovac je dužan da utvrdi radno vrijeme prodajnog objekta.

(3) Trgovac je dužan na vidnom mjestu istaći svoje radno vrijeme, te raspored dnevnog i sedmičnog radnog vremena, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana, radno vrijeme povremenog načina obavljanja trgovine, te pridržavati se tog radnog vremena.

Član 15a.

(1) Trgovcu je zabranjeno da prodaje alkoholna pića licima mlađim od 18 godina u prodajnim objektima i na prodajnim mjestima.

(2) Trgovac koji prodaje alkoholna pića obavezan je zatražiti od kupca odgovarajući dokument koji potvrđuje da je kupac stariji od 18 godina, izuzev kada je očigledno da je kupac stariji od 18 godina.

(3) Trgovac je obavezan da na vidnom mjestu u prodajnom objektu i na prodajnom mjestu istakne zabranu prodaje alkoholnih pića licima mlađim od 18 godina.

2.3. Pružanje trgovinskih usluga

Član 16.

- (1) Trgovinske usluge su djelatnosti kojima se uz naknadu podstiče obavljanje razmjene robe od proizvođača do krajnjeg potrošača.
- (2) Trgovinske usluge su: posredničke, zastupničke, komisione, franšizing, usluge uskladištenja, otpremanje i dopremanje robe, transport i špedicija, kontrola kvaliteta i kvantiteta robe, marketing, usluge iznajmljivanja nosača zvuka i slike, usluge tržnica na veliko, usluge tržnica na malo, berzanske usluge, trgovinski centar, stočna pijaca, vašar i sajam.
- (3) Trgovac sa svojstvom privrednog društva može obavljati sve trgovinske usluge iz stava 2. ovog člana.
- (4) Trgovac sa svojstvom fizičkog lica može obavljati komisione, posredničke, zastupničke usluge i usluge iznajmljivanja nosača zvuka i slike.

Član 17.

- (1) Za obavljanje trgovinskih usluga trgovac je dužan obezbijediti minimalno-tehničke uslove u pogledu opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme, iz člana 5. ovog zakona.
- (2) Za obavljanje špediterskih usluga trgovac mora da ima zaposleno lice koje ispunjava uslove za izdavanje certifikata Ministarstva.
- (3) Ministar propisuje minimalno-tehničke uslove u pogledu opremljenosti poslovnih prostorija, uređaja i opreme za obavljanje pojedinih trgovinskih usluga, osim za špediterske usluge.
- (4) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik kojim će se propisati minimalno tehnički uslovi za pružanje špediterskih usluga, kao i uslovi i postupak za izdavanje certifikata fizičkom licu.
- (2) Ministar propisuje minimalno-tehničke uslove u pogledu opremljenosti poslovnih prostorija, uređaja i opreme za obavljanje trgovinskih usluga.

Član 18.

Posredničke usluge su usluge koje obavlja posrednik u namjeri da nalogodavcu osigura vezu sa trećim licem, koje bi sa nalogodavcem pregovaralo o zaključivanju određenog ugovora, uz naknadu ako taj ugovor bude zaključen.

Član 19.

Zastupničke usluge su usluge zastupanja koje obavlja zastupnik između nalogodavca i trećih lica uz naknadu, ali u ime i za račun nalogodavca.

Član 20.

- (1) Komisione usluge su usluge koje obavlja komisionar u svoje ime i za račun komitenta kada vrši jedan ili više poslova nabavke ili prodaje robe, koji mu povjeri komitent, uz naknadu.
- (2) Ministar će posebnim aktom propisati vrstu robe iz stava 1. ovog člana.

Član 21.

- (1) Franšizing je poslovni odnos gdje jedna strana (davalac franšizinga) ustupa drugoj strani (primalac franšizinga) pravo da u svom poslovanju koristi ime, proizvode i usluge, te proizvodno i poslovno iskustvo davaoca franšizinga.
- (2) Davalac franšizinga se obavezuje da će primaocu franšizinga pružiti potrebnu stručnu pomoć.

Član 22.

Usluge skladištenja su usluge koje obavlja skladištar u pogledu smještaja i čuvanja određene robe, te preduzimanja potrebne ili ugovorene radnje radi njenog očuvanja u određenom stanju, te da je preda na zahtjev ostavodavca ili drugog ovlašćenog lica, uz naknadu i uz prethodno zaključen ugovor o skladištenju.

Član 23.

Usluge otpremanja i dopremanja robe su usluge koje obavlja otpremnik u svoje ime a za račun nalogodavca, zaključuje ugovor o utovaru, istovaru i prevozu robe, i druge ugovore potrebne za izvršenje otpreme i dopreme robe, kao i da obavi ostale uobičajene poslove i radnje uz naknadu.

Član 24.

Usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta robe su usluge koje obavlja privredno društvo koje je obavezno da stručno i nepristrasno obavi kontrolu kvaliteta i kvantiteta robe i usluga i izda certifikat o tome naručiocu kontrole, uz naknadu.

Član 25.

Marketing uslugama smatraju se usluge iz oblasti istraživanja tržišta i marketing komunikacije (ekonomska propaganda, reklama, izložba i slično), kao i druge marketing usluge koje se obavljaju u ime i za račun komitenta.

Član 26.

Tržnice na veliko su posebno organizovana i uređena mjesta na kojima se vrše usluge kupovine i prodaje na veliko poljoprivredno-prehrambenim proizvodima i drugim proizvodima radi dalje prodaje ili prerade.

Član 27.

- (1) Trgovac koji vrši usluge tržnice na veliko utvrđuje tržišni red kojim se bliže uređuju tržišna pravila za prodaju grupe proizvoda prema tržišnom redu po cjelinama i potcjelinama, vrstu robe, način izlaganja robe, održavanje prostorija i opreme za obavljanje trgovine na tržnici na veliko.
- (2) Trgovac koji vrši usluge tržnice na veliko i korisnici usluga dužni su da se pridržavaju utvrđenog tržišnog reda iz prethodnog stava.
- (3) Na tržišni red iz stava 1. ovog člana saglasnost daje Ministarstvo, koje može uskratiti davanje saglasnosti ako ocijeni da se tržišnim redom trgovina reguliše suprotno interesima korisnika usluga i kupaca, posebno u pogledu higijensko-sanitarnih uslova i zaštite čovjekove okoline.

Član 28.

- (1) Uslugama tržnice na veliko smatraju se:
 - a) stavljanje na raspolaganje prostora za izlaganje i prodaju poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda na veliko,
 - b) skladištenje poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda i korišćenje sredstava za manipulaciju tim proizvodima,

v) obavljanje prevoza, otpreme i dopreme, kao i poslovi održavanja kvaliteta i kvantiteta uskladištenih proizvoda.

(2) Tržnica na veliko, pored usluga iz prethodnog stava, može se baviti trgovinom na veliko i malo, kao i otkupom poljoprivrednih, prehrambenih i drugih proizvoda na veliko i malo.

Član 29.

(1) Tržnice na malo (pijace) su organizovana i uređena mjesta na kojima se obavlja trgovina na malo poljoprivrednih, prehrambenih proizvoda, robe svakodnevne potrošnje, zanatskih proizvoda, proizvoda domaće radinosti i ostale robe koja se po svojim osobinama može izložiti u pijačnoj trgovini, i drugih proizvoda između prodavaca i kupaca.

(2) Tržnice na malo, odnosno pijace organizuju se i uređuju kao zasebne cjeline ili fizički odvojene potcjeline jedne cjeline, i to:

a) zelene tržnice na malo, odnosno zelene pijace,

b) robne tržnice na malo, odnosno robne pijace,

v) kvantaške tržnice na malo, odnosno kvantaške pijace,

g) tržnice na malo za prodaju korišćene robe, odnosno pijace starih stvari,

d) tržnice na malo autima, auto-pijace.

Član 30.

(1) Trgovinom na tržnicama na malo mogu da se bave registrovani trgovci, a bez registracije i lica koja se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda.

(2) Fizička lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom iz stava 1. ovog člana mogu bez registracije prodavati isključivo voće, povrće i druge poljoprivredne proizvode koje su proizvela na svom poljoprivrednom gazdinstvu.

(3) Na način iz stava 1. ovog člana trgovinom se mogu baviti i fizička lica - proizvođači u domaćoj radinosti.

Član 31.

(1) Trgovac koji vrši usluge tržnice na malo, odnosno pijace utvrđuje pijačni red kojim se bliže uređuju tržna pravila za prodaju robe, vrstu robe, način izlaganja robe, održavanje prostorija i opreme za obavljanje trgovine na tržnicama na malo.

(2) Trgovac koji vrši usluge tržnice na malo, odnosno pijace i korisnici usluga pijace, odnosno tržnice na malo dužni su da se pridržavaju utvrđenog tržnog reda iz prethodnog stava.

(3) Na tržni red iz stava 1. ovog člana saglasnost daje organ jedinice lokalne samouprave, koji može uskratiti davanje saglasnosti ako ocijeni da se tržnim redom trgovina reguliše suprotno interesima korisnika usluga i kupaca, posebno u pogledu higijensko-sanitarnih uslova i zaštite čovjekove okoline.

Član 32.

Stočne pijace su posebno organizovana, uređena i tehnički opremljena mjesta na kojima se vrši trgovina stokom.

Član 33.

(1) Trgovina stokom između pojedinaca može se obavljati na stočnim pijacama i na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.

(2) Trgovina iz stava 1. ovog člana na stočnim pijacama može se obavljati pod sljedećim uslovima:

a) da prodavac prodaje stoku koja je u njegovoj svojini, za koju posjeduje propisanu dokumentaciju,

b) da kupac kupuje stoku za svoje potrebe.

(3) Pod kupovinom stoke za svoje potrebe podrazumijeva se kupovina koju vrše pojedinci za obavljanje djelatnosti i kupovina koju vrše drugi pojedinci za vlastite potrebe.

(4) Trgovina iz stava 1. ovog člana na porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu može se obavljati samo stokom koja je proizvedena na tom poljoprivrednom gazdinstvu.

Član 34.

(1) Trgovina na stočnim pijacama odvija se po pijačnom redu koji donosi trgovac koji pruža usluge stočne pijace.

(2) Trgovac koji pruža usluge stočne pijace i korisnici usluga stočne pijace dužni su da se pridržavaju utvrđenog pijačnog reda iz prethodnog stava ovog člana.

(3) Na pijačni red iz stava 1. ovog člana saglasnost daje organ lokalne samouprave.

Član 35.

(1) Trgovački centar je posebno izgrađen, ili u postojećem objektu uređena prostorna cjelina koja se sastoji od više pojedinačno opremljenih poslovnih prostora u kojima se obavlja trgovina na malo i pružaju trgovinske i druge usluge.

(2) Za obavljanje usluga trgovinskog centra trgovac utvrđuje tržni red kojim se bliže uređuje poslovanje trgovačkog centra.

(3) Trgovac koji pruža usluge trgovačkog centra i korisnik usluga dužni su da se pridržavaju utvrđenog tržnog reda iz stava 2. ovog člana.

(4) Na tržni red iz stava 2. ovog člana saglasnost daje organ lokalne samouprave.

Član 36.

(1) Vašar je posebno jednokratno organizovan oblik usluge na kojem se na uobičajen način vrši prigodna prodaja poljoprivrednih i drugih proizvoda.

(2) Trgovina na vašaru odvija se po vašarskom redu i pod uslovima i vremenskim rokovima koje odlukom propisuje organ lokalne samouprave.

Član 37.

(1) Sajam je mjesto gdje izlagači i posjetioci neposrednim kontaktima međusobno razmjenjuju informacije o prednostima i unapređenjima proizvoda i usluga u cilju prodaje, kao i neposredne prodaje.

(2) Sajam priređuje privredno društvo registrovano za obavljanje tih poslova.

(3) Trgovac koji se bavi priređivanjem sajмова dužan je da se pridržava rokova predviđenih u kalendaru sajмова, a koji se utvrđuju u dogovoru sa Privrednom komorom Republike Srpske.

2.4. Posebni načini trgovine

1. Trgovina javnim nadmetanjem

Član 38.

- (1) Javno nadmetanje je organizovana prodaja robe najboljem ponuđaču na osnovu javnog objavljivanja i javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.
- (2) Javna nadmetanja mogu biti stalna i povremena.
- (3) Uslovi za organizovanje javnog nadmetanja, popis robe koja se obavezno prodaje javnim nadmetanjem, te poslovanje i postupak prodajom putem javnog nadmetanja propisuje Vlada Republike Srpske na prijedlog ministra.

2. Trgovina na otkupnim stanicama ili otkupnim mjestima i porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima

Član 39.

- (1) Otkup poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova i stoke može se obavljati slobodno pod uslovima određenim ovim zakonom.
- (2) Otkup poljoprivrednih proizvoda može se vršiti kupovinom od poljoprivrednika u otkupnim stanicama, na otkupnim mjestima i na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.
- (3) Poljoprivrednikom u smislu stava 2. ovog člana smatra se fizičko lice od koga trgovac kupuje poljoprivredne proizvode proizvedene na njegovom poljoprivrednom gazdinstvu i koje je registrovano u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gazdinstava.
- (4) Otkupna stanica i otkupno mjesto moraju imati odgovarajuću prostoriju, odnosno uređen prostor za prijem i mjerenje robe, skladištenje, utovar, istovar robe i ambalaže i ispunjavati higijensko-tehničke i sanitarne uslove.
- (5) Ministar po pribavljenom mišljenju ministarstava nadležnih za poslove poljoprivrede, urbanizma i zdravlja propisuje u skladu sa odredbama stava 4. ovog člana bliže uslove koje treba da ispune otkupna stanica i otkupno mjesto.

Član 40.

Otkup proizvoda iz člana 39. ovog zakona, izuzev otkupa koji se vrši na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, koji se obavlja u poslovnim prostorijama, otkupnim stanicama i otkupnim mjestima, može se obavljati ako su, pored uslova utvrđenih ovim i posebnim zakonskim propisima, ispunjeni i sljedeći uslovi:

- a) da je istaknuta firma i obavještenje o periodu i vremenu otkupa proizvoda, otkupnoj cijeni i roku plaćanja,
- b) da se naknada za otkupljene proizvode isplaćuje preko blagajne, banke ili pošte,
- v) da nadležnom organu za poslove prometa robe najkasnije sedam dana prije početka otkupa podnese zahtjev sa podacima o adresi poslovne prostorije, otkupne stanice, odnosno otkupnog mjesta, vrsti proizvoda, otkupnoj cijeni, roku plaćanja, periodu i vremenu u kojem se vrši kupovina.

Član 41.

(1) Trgovac je dužan da za otkupljene proizvode izda račun iz otkupnog bloka, sa sljedećim podacima:

- a) naziv firme, odnosno naziv, sjedište i adresa kupca,
- b) ime i prezime, prebivalište i adresa prodavca,
- v) naziv, količina i kvalitet, odnosno klasa kupljenih proizvoda,
- g) cijene kupljenih proizvoda po jedinici mjere i ukupna vrijednost kupljenih proizvoda,
- d) datum isplate.

(2) Račun iz otkupnog bloka mora biti potpisan od strane ovlašćenog radnika i ovjeren pečatom kupca.

(3) Trgovac je dužan da u otkupnoj stanici, na otkupnom mjestu, odnosno u radnji čuva knjigu kopija izdatih računa iz otkupnih blokova, u skladu sa propisima o čuvanju knjigovodstvenih isprava.

3. Trgovina ličnim nuđenjem

Član 42.

- (1) Trgovina ličnim nuđenjem je trgovina na malo, koju trgovac obavlja tako što nudi robu ili usluge ličnim prilaženjem određenom potrošaču, koji je fizički prisutan na mjestu ponude, kada potrošač nije tražio da mu se učini ponuda, a naročito prodajom od vrata do vrata.
- (2) Trgovinu ličnim nuđenjem može da obavlja trgovac koji se registrovao za takav način trgovine i koji ispunjava druge uslove u skladu sa ovim zakonom, bez obzira da li mu je to isključiva ili jedna od više djelatnosti koje obavlja.
- (3) Trgovac je dužan da prijavi trgovinu ličnim nuđenjem nadležnom organu jedinice lokalne samouprave prije nego što počne da je obavlja na odgovarajućem području, kao i da je odjavi, kada bude završena.
- (4) Ministar bliže uređuje uslove i način trgovine ličnim nuđenjem.

4. Prodaja na daljinu - daljinska trgovina

Član 43.

(1) Prodaja na daljinu - daljinska trgovina je trgovina robom na malo, kao i pružanje usluga potrošačima. koju trgovac organizuje upotrebom sredstava za komunikaciju između fizički udaljenih lica, a naročito adresovanih i neadresovanih pošiljaka, pisama, reklamnih materijala sa narudžbenicom, kataloga, telefona, radija, videofona, videoteksta, elektronske pošte, interneta, faksimila, televizije (telešoping) i drugih sredstava.

(2) Daljinsku trgovinu može da organizuje samo trgovac koji se registrovao za tu vrstu trgovine, bez obzira da li mu je to isključiva ili jedna od više djelatnosti koje obavlja.

(3) Na daljinsku trgovinu shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o trgovini na malo.

(4) Ministar bliže uređuje uslove i način daljinske trgovine - prodaje na daljinu.

III - NAČIN OBRAZOVANJA CIJENA

Član 44.

Trgovci i proizvođači formiraju cijene robe i usluga slobodno prema uslovima tržišta, ako nije drugačije regulisano posebnim propisom.

Član 45.

(1) Trgovac je dužan da formira cijene robe u prometu putem kalkulacija i da na osnovu njih istakne cijene za svaku robu i da po njima robu prodaje.

(2) Trgovac na malo može potrošačima da daje popust na cijenu iz stava 1. ovog člana na način umanjenja maloprodajne cijene utvrđene

kalkulacijom, a prilikom plaćanja robe uz obavezu trgovca da takav popust evidentira u trgovačkoj knjizi na malo.

(3) Trgovac koji se bavi otkupom poljoprivrednih i drugih proizvoda dužan je da na svakom otkupnom mjestu istakne otkupne cijene, kao i vrijeme važenja tih cijena.

Član 45a.

(1) Trgovac na malo može da daje naročite prodajne podsticaje potrošačima kada sprovodi postupak posebne vrste prodaje.

(2) Postupak posebne vrste prodaje je prodaja sa naročitim prodajnim podsticajima, kao što su: akcija, popust, rasprodaja, promocija, odnosno prodaja pod povoljnijim uslovima u odnosu na redovnu ili prethodnu ponudu, sa posebnim uslovima prodaje, isporukom ili drugim pogodnostima, sa obećanjem nagrade, učešćem u nagradnoj igri, pratećim poklonima, odnosno drugim pogodnostima.

(3) Ministar pravilnikom propisuje uslove i način obavljanja posebnih vrsta prodaje iz stava 2. ovog člana.

Član 46.

Trgovac koji nudi robu na prodaju preko kataloga dužan je da u katalogu označi prodajnu cijenu robe i druge uslove prodaje, kao i vrijeme važenja te cijene i tih uslova.

Član 47.

(Brisan)

IV - TRGOVAČKA EVIDENCIJA

Član 48.

(1) Trgovac je dužan da vodi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima.

(2) U svakoj fazi prometa i transporta robu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija (faktura, dostavnica, otpremnica, otkupni blok i sl.) iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo robe, količina i vrsta robe, naziv i mjesto kupca.

(3) Kod ambulatne prodaje robu u prometu prate dokument o porijeklu robe, količini i vrsti robe i otpremnice o izvršenoj prodaji kupcima.

(4) Vrstu robe koja se može prodavati putem ambulatne prodaje propisuje ministar.

(5) Trgovac je dužan za svaku prodatu robu ili izvršenu uslugu kupcu izdati fiskalni račun ili drugi odgovarajući račun u skladu sa zakonom kojim se uređuje promet putem fiskalnih kasa, otpremnicu, dostavnicu i otkupni blok.

Član 49.

(1) Trgovac koji obavlja trgovinu na veliko ne može prodavati robu za koju nema isprave o njenoj nabavci, za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u skladu sa računovodstvenim propisima.

(2) Samostalni preduzetnici registrovani za obavljanje trgovinske djelatnosti na veliko, proizvodne i zanatske djelatnosti, kada obavljaju promet robe na veliko i prodaju svoje proizvode registrovanim licima, ukoliko poslovne evidencije ne vode u skladu sa računovodstvenim propisima, obavezni su voditi evidenciju samostalnih preduzetnika za prodaju registrovanim licima, čiji će se oblik i sadržaj propisati u pravilniku kojim je propisan način vođenja trgovačke knjige.

Član 50.

(1) Trgovac koji obavlja trgovinu na malo dužan je da u svakom prodajnom objektu ili drugom prodajnom mjestu vodi i drži trgovačku knjigu koja sadrži evidenciju o kupovini i prodaji robe i da obezbijedi dostupnost te evidencije.

(2) Evidencija o kupovini robe vodi se na osnovu otpremnice, fakture, dostavnice i prijemnice, odnosno drugog dokumenta o kupovini robe.

(3) Evidencija o prodaji robe vodi se na osnovu odgovarajućeg računa, fakture i drugih dokumenata koji sadrže podatke o njenoj vrijednosti.

(4) Vrijednost kupljene i prodane robe evidentira se po maloprodajnim cijenama.

(5) Trgovac koji obavlja trgovinu na malo ne može prodavati robu za koju nema isprave o njenoj nabavci (otpremicu, dostavnicu, račun i sl.), za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u trgovačku knjigu.

(6) Trgovac na malo dužan je tačno i ažurno voditi trgovačku knjigu.

(7) Oblik, sadržaj i način vođenja trgovačke knjige propisuje ministar.

(8) Trgovačka knjiga može da se vodi i elektronski, umjesto u papirnom obliku, uz mogućnost sastavljanja kopija identičnih izvornom elektronskom zapisu.

(9) Obaveza vođenja trgovačke knjige ne odnosi se na poljoprivrednike i fizička lica - proizvođače u domaćoj radinosti koji u smislu ovog zakona imaju pravo da bez posebne registracije prodaju svoje proizvode na tržištima na malo.

Član 51.

(1) Trgovac koji se bavi pružanjem trgovinskih usluga (posredničkih, zastupničkih, komisionih, franšizingom, usluga skladištenja, otpremanja i dopremanja robe, transport i špedicija, kontrola kvaliteta i kvantiteta, marketing, usluge iznajmljivanja nosača zvuka i slike, usluge tržnice na veliko usluge tržnice na malo, berzanske usluge, trgovinski centar, stočna pijaca, vašar, sajam) dužan je da vodi evidenciju o primljenoj i prodatoj, odnosno isporučenoj robi i izvršenoj usluzi.

(2) Evidencija iz stava 1. vodi se za svako prodajno mjesto, odnosno poslovnu jedinicu u kojoj se vrše usluge.

(3) Evidencija se vodi na osnovu isprava o izradi, odnosno nabavci robe ili isprava o naručenim uslugama (faktura, dostavnica, prijemnica, radni nalog, porudžbenica, revers i dr.).

(4) Evidencija i isprave se drže u svakom prodajnom mjestu, odnosno poslovnoj jedinici, a isprave o robi koja se transportuje u prevoznom sredstvu.

(5) Lica iz stava 1. ovog člana ne mogu prodavati ni prevoziti robu, odnosno vršiti usluge za koje nemaju isprave, odnosno koje nisu propisno evidentirali.

(6) Oblik, sadržaji i način vođenja evidencije iz ovog člana propisuje ministar.

V - NARUŠAVANJE KONKURENCIJE

Član 52.

(1) Narušavanjem konkurencije, u smislu ovog zakona, smatraju se akti i radnje monopolističkog djelovanja, neloyalne konkurencije, špekulacije i ograničavanja jedinstvenog tržišta.

(2) Akti i radnje iz stava 1. ovog člana nisu dopušteni.

Član 53.

(1) Monopolističko djelovanje obuhvata monopolističko sporazumijevanje i monopolističko ponašanje.

(2) Monopolističko sporazumijevanje je sporazum između dva ili više trgovaca o uslovima poslovanja koji je usmjeren na narušavanje ili sprečavanje slobodne konkurencije, a kojima se jedan ili više trgovaca dovodi ili može dovesti u povlašćeni položaj u odnosu na druge trgovce ili potrošače.

(3) Pod monopolističkim ponašanjem podrazumijevaju se zloupotreba dominantnog položaja na tržištu i radnje usmjerene na stvaranje i korišćenje monopolističkog položaja.

Član 54.

(1) Pod monopolističkim sporazumijevanjem iz člana 53. stav 2. ovog zakona podrazumijeva se zaključivanje, odnosno postizanje sporazuma o:

- a) podjeli tržišta u pogledu kupovine i prodaje robe,
 - b) o obavezi prodavca da određenu robu neće prodavati drugom kupcu ili kojim se kupac obavezuje da će kupljenu robu prodati samo na određenom tržištu ili određenom kupcu,
 - v) utvrđivanju cijena i uslova prodaje robe iz te vrste,
 - g) ograničavanju obima proizvodnje,
 - d) zatvaranju tržišta radi isključivanja drugih trgovaca sa tržištima,
 - đ) uskraćivanju prodaje ili prodaja robe, odnosno kupovina robe protivno dobrim poslovnim običajima,
 - e) i drugi oblici monopolističkog djelovanja.
- (2) Sporazumi iz prethodnog stava ovog člana su ništavni.

Član 55.

Ne smatra se monopolističkim sporazumijevanjem kada dva ili više trgovaca zajednički razmjenjuju iskustva, istražuju tržište, pripremaju i realizuju istraživačko-razvojne projekte, koriste opremu za proizvodnju, transport i skladištenje, servisiranje, reklamu, propagandu u drugo.

Član 56.

Radnjama usmjerenim na stvaranje i korišćenje monopolističkog položaja iz člana 53. stav 3. ovog zakona podrazumijevaju se naročito:

- a) korišćenje posebnih pogodnosti pri uvozu robe (oslobađanje ili smanjivanje uvoznih dažbina) uz uvećanje troškova trgovine iznad stvarnih, radi sticanja protivpravne imovinske koristi,
- b) kupovina robe iz uvoza po cijeni višoj od tržišne cijene.

Član 57.

Zloupotreba monopolnog ili vladajućeg položaja trgovca na tržištu nastaje:

- a) namjernim, direktnim ili indirektnim utvrđivanjem vrlo visokih cijena ili privremeno niskih cijena ispod cijena koštanja s ciljem preuzimanja ili zadržavanja vladajućeg ili monopolnog položaja,
- b) diobom tržišta po područjima ili vrstama robe ili po grupama kupaca,
- v) primjenom različitih uslova za istu ili odgovarajuću vrstu poslova različitim trgovcima, čime se dovode u nepovoljniji položaj na tržištu,
- g) nametanjem neuobičajenih uslova kompenzacije i plaćanja robe i usluga kojima se ostvaruju pogodnosti i povlašćeni položaj samo za odabranog trgovca,
- d) obustavljanjem ili smanjenjem obima proizvodnje prodaje i kupovine na štetu potrošača,
- đ) uzdržavanjem od prodaje robe ili usluga i stvaranjem zalih radi povećanja cijena,
- e) ograničavanjem tehnološkog razvitka i ulaganja,
- ž) sklapanjem ugovora pod uslovima da drugi učesnik prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili po trgovačkim običajima nisu u vezi sa predmetom ugovora,
- z) ostalim radnjama kojima se narušava ili sprečava slobodna konkurencija na tržištu koristeći vladajući položaj.

Član 58.

Nelojalna konkurencija je radnja trgovca koja je protivna dobrim poslovnim običajima i kojom se nanosi ili se može nanijeti šteta drugom trgovcu, drugom privrednom društvu ili potrošaču.

Član 59.

Pod neloyalnom konkurencijom iz člana 58. ovog zakona podrazumijeva se naročito:

- a) reklamiranje, oglašavanje ili nuđenje robe navođenjem podataka ili upotrebom izraza kojim se stvara ili se može stvoriti zabuna na tržištu, čime se određeni trgovac dovodi ili se može dovesti u povoljniji položaj ili kupac dovesti u zabludu,
- b) davanje podataka o drugom trgovcu koji mogu biti štetni po ugled ili poslovanje tog trgovca,
- v) prodaja robe sa oznakom ili podacima koji stvaraju ili mogu stvoriti zabunu u pogledu porijekla, načina proizvodnje, količine, kvaliteta i drugih svojstava robe,
- g) prikrivanja mana robe. isticanje nepostojećih kvaliteta, davanje netačnih podataka ili dovođenje na drugi način kupca u zabludu,
- d) preduzimanje radnji usmjerenih na raskidanje poslovnog odnosa između drugih trgovaca ili radi sprečavanja, odnosno otežavanja zasnivanja takvog poslovnog odnosa,
- đ) neopravdano neizvršavanje ili jednostrano raskidanje ugovora o kupovini i prodaji robe ili drugog trgovinskog ugovora zbog zaključenja istog ili sličnog ugovora sa drugim, čime se nanosi ili može nanijeti šteta saugovaraču,
- e) oglašavanje prividne rasprodaje ili prividnog sniženja cijena roba ili obavljanje drugih sličnih radnji koje dovode ili mogu dovesti potrošača u zabludu u pogledu cijene,
- ž) neovlašćena upotreba tuđeg imena, firme, žiga, oznake ili drugog spoljnog obilježja ako se tim stvara ili može stvoriti zabuna na tržištu,
- z) davanje ovlašćenja drugom trgovcu da može koristiti njegova vanjska obilježja ako se time stvara ili može stvoriti zabuna na tržištu,
- i) neovlašćeno korišćenje usluga trgovačkog putnika, trgovinskog predstavnika ili zastupnika drugog preduzeća.

Član 60.

(1) Špekulacija je korišćenje stanja na tržištu nastalo poremećajima u snabdijevanju ili nezakonito povećanje cijena radi sticanja protivpravne imovinske koristi.

(2) Pod špekulacijom u skladu sa stavom 1. ovog člana smatra se:

- a) prikrivanje robe, ograničavanje ili obustavljanje prodaje robe i druge radnje kojima se prouzrokuje poremećaj na tržištu,

- b) uslovljavanje kupovine jedne robe kupovinom druge robe ili na drugi način uslovljavanje i kupovina i prodaja robe,
- v) prodaja robe na način i pod uslovima kojima se kupcima otežava ili onemogućava kupovina robe,
- g) zaključivanje fiktivnih ugovora o kupovini i prodaji robe i drugim poslovima trgovine,
- d) neugovaranje roka isporuke ili isporuka robe poslije ugovorenog roka po cijeni višoj od cijene koja je važila na dan isporuke robe utvrđene ugovorom.

(3) Pod špekulacijom u trgovini smatra se i uslovljavanje uvrštavanja proizvoda u prodajni asortiman, kao što je: plaćanje posebnih naknada pristupa prodajnoj mreži, plaćanje uvrštavanja u ponudu, plaćanje "ulistavanja", nabavka proizvoda bez plaćanja u cilju prvog punjenja, te i drugi oblici uslovljavanja sa istim efektom.

VI - ZABRANA OGRANIČAVANJA TRŽIŠTA

Član 61.

Zabranjeno je ograničavanje tržišta opštim i pojedinačnim aktima i radnjama nadležnih organa, trgovaca i drugih pravnih lica kojima se protivno Ustavu i ovom zakonu ograničava slobodna razmjena robe i slobodno nastupanje na tržištu ili na drugi način narušava konkurencija.

Član 62.

Aktima i radnjama iz člana 61. ovog zakona smatraju se akti i radnje kojima se trgovac dovodi u neravnopravan položaj tako što mu se onemogućava širenje prodajne mreže, prodaja robe ili se prisiljava na prodaju koja nije u skladu sa njegovom poslovnom politikom.

VII - PRIVREMENE MJERE OGRANIČENJA TRŽIŠTA

Član 63.

Vlada Republike Srpske može propisati privremene mjere ograničavanja tržišta u slučajevima značajnijih poremećaja na tržištu iz člana 4. stava 2. ovog zakona koji se ne mogu otkloniti mjerama ekonomske politike.

Član 64.

(1) Posebnim aktom iz člana 63. ovog zakona Vlada Republike Srpske će propisati:

- a) zabranu trgovine određenih proizvoda, sirovina i repromaterijala,
 - b) određivanje posebnih uslova za trgovinu pojedinim proizvodima (kupovina po odobrenju, kartice i sl.),
 - v) obavezu određenim trgovcima da stave na tržište određene vrste i količine pojedinih proizvoda, odnosno da ih isporuče određenim korisnicima po propisanom redoslijedu,
 - g) obavezu određenim trgovcima da formiraju i drže u rezervi određene vrste i količine proizvoda za potrebe robnih rezervi.
- (2) Mjere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti iz člana 4. stav 2. Zakona, ali najduže šest mjeseci.

VIII - ZAŠTITA POTROŠAČA

Član 65.

Na zaštitu potrošača u Republici Srpskoj primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača u Republici Srpskoj, kao i odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača u BiH.

IX - NADZOR

Član 66.

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa vrši Republička uprava za inspekcijske poslove i posebne organizacione jedinice za obavljanje inspekcijskih poslova u administrativnim službama jedinica lokalne samouprave.

Član 66a.

- (1) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora nad prometom robe i vršenju usluga tržišni inspektor utvrdi da propis nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen, pored opštih ovlašćenja propisanih posebnim zakonom, dužan je da donese rješenje kojim se nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i da odredi rok za njihovo otklanjanje.
- (2) Tržišni inspektor je dužan da donese rješenje o zabrani obavljanja trgovinske djelatnosti i pružanju usluga, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.
- (3) Zabrana iz stava 2. ovog člana traje do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.

Član 66b.

- (1) U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je ovlašćen i dužan privremeno oduzeti, odnosno zaplijeniti robu namijenjenu prometu, do završetka upravnog postupka:
 - a) kada se roba prodaje, transportuje ili priprema za prodaju ili koristi za pružanje usluga bez propisane dokumentacije o njenom porijeklu (dostavnice, prijemnice, fakture, računa i sl.),
 - b) kada se roba prodaje, transportuje ili priprema za prodaju i stavi u promet ili koristi za pružanje usluga od strane lica koje nije registrovano kod nadležnog organa, odnosno bez odobrenja ili saglasnosti nadležnog organa,
 - v) ako se roba prodaje na mjestima koja nisu registrovana za prodaju i koja ne raspolažu sa tehničkim uslovima za prodaju robe,
 - g) kada se roba stavi u promet prije nego što je ista propisno evidentirana u poslovnim knjigama i drugim propisanim evidencijama i
 - d) u drugim slučajevima propisanim posebnim propisima.
- (2) O oduzimanju robe iz stava 1. ovog člana tržišni inspektor donosi rješenje protiv koga se može izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana njegovog dostavljanja.

Član 66v.

U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je ovlašćen i dužan donijeti rješenje o zabrani vršenja prometa robe ako:

- a) se u prometu zatekne roba kojoj je istekao rok upotrebe ili na robi nema vidljivo istaknutog roka upotrebe,
- b) roba nije usaglašena sa propisima o kvalitetu, propisanim i deklarisanim zahtjevima ili su uzeti uzorci za ispitivanje (kontrolu)

usaglašenosti, a postoji opravdana sumnja da je neusaglašena i

v) u vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je ovlašten i dužan da donese rješenje o zabrani prometa ulja za loženje ekstra lakog i lako specijalnog (EI i Ls) ako se promet ulja za loženje ekstra lakog i lako specijalnog vrši na način suprotan članu 13a. ovog zakona.

Član 66g.

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je ovlašten i dužan privremeno zatvoriti prodajni objekat ili drugo prodajno mjesto i donijeti rješenje ako:

- a) se obavlja trgovinska djelatnost od strane lica koje nije registrovano, odnosno nema odobrenje nadležnog organa ili vrši djelatnost za koju nije registrovano, odnosno ako djelatnost ne obavlja u skladu sa izdatim rješenjem,
- b) trgovac obavlja trgovinsku djelatnost u prodajnom objektu ili prodajnom mjestu koji ne ispunjava propisane opšte i posebne minimalno-tehničke uslove za obavljanje trgovinske djelatnosti u skladu sa posebnim propisima iz oblasti trgovine i
- v) inspektor se onemogućiti vršenje poslova inspekcijskog nadzora.

(2) U slučaju zatvaranja prodajnog objekta ili drugog prodajnog mjesta, tržišni inspektor je dužan da ga zapečati.

(3) O zatvaranju prodajnog objekta, odnosno drugog prodajnog mjesta, tržišni inspektor je dužan sačiniti zapisnik i u roku od 48 časova od časa zatvaranja prodajnog objekta ili drugog prodajnog mjesta donijeti rješenje, protiv kojeg se može izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana njegovog dostavljanja.

(4) Ukoliko se u prodajnom objektu ili prodajnom mjestu nalaze lako kvarljive namirnice, trgovac je dužan pismenim putem u roku od 24 časa od zatvaranja prodajnog objekta ili prodajnog mjesta podnijeti zahtjev tržišnom inspektor za otvaranje prodajnog objekta ili prodajnog mjesta i u prisustvu inspektora će se iznijeti namirnice, nakon čega će se prodajni objekat, odnosno prodajno mjesto ponovo zatvoriti.

Član 66d.

(1) U postupku primjene ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona primjenjuju se pravila opšteg upravnog postupka, odnosno odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje inspekcijski nadzor, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) Protiv rješenja tržišnog inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana njegovog dostavljanja.

(3) Žalba protiv rješenja inspektora ne odlaže njegovo izvršenje.

Član 66đ.

(1) Ispunjenost uslova iz rješenja nadležnog organa iz člana 5. st. 3. i 7. ovog zakona provjerava tržišna inspekcija u redovnom inspekcijskom pregledu najkasnije u roku propisanom zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava i zakonom kojim se uređuje zanatsko-preduzetnička djelatnost.

(2) Ispunjenost uslova iz rješenja nadležnog organa iz člana 5. stav 4. ovog zakona provjerava tržišna inspekcija Republičke uprave za inspekcijske poslove u redovnom inspekcijskom pregledu najkasnije u roku propisanom zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava i zakonom kojim se uređuje zanatsko-preduzetnička djelatnost za poslovanje samostalnih preduzetnika provjerava inspekcija u administrativnim službama lokalne uprave.

(3) Nakon izvršenog redovnog inspekcijskog pregleda iz st. 1. i 2. ovog člana tržišni inspektor sačinjava zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu.

(4) Ukoliko se inspekcijskim pregledom utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz člana 5. stav 1. ovog zakona, nadležni inspektor je obavezan preduzeti mjere i radnje i to u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje oblast inspekcija.

(5) Ukoliko se u inspekcijskom pregledu utvrdi da za poslovni prostor trgovac ne posjeduje upotrebnu dozvolu iz člana 5. stav 2. ovog zakona, o tome obavještava inspekciju nadležnu za oblast uređenja prostora.

X - KAZNE NE ODREDBE

Član 67.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj trgovac kao privredno društvo ako:

- a) obavlja trgovinsku djelatnost bez registracije, odnosno odobrenja nadležnog organa (član 2. stav 2, član 5. st 3. i 4),
- b) obavlja trgovinsku djelatnost ili pruža trgovinske usluge, a ne ispunjava propisane uslove u pogledu poslovnih prostorija, uređaja i opreme za obavljanje trgovinske djelatnosti (član 5. stav 1),
- v) ako ne vrši trgovinu ulja za loženje ekstra lako i lako specijalno (EI i Ls) na način propisan članom 13a. ovog zakona,
- g) ne vodi trgovačku knjigu, odnosno evidenciju o primljenoj i prodatoj, odnosno isporučenoj robi i izvršenoj usluzi (član 50. stav 1. i član 51. stav 1),
- d) preduzme neku od radnji koja predstavlja djelo monopolističkog ponašanja (čl. 54, 56. i 57),
- đ) preduzme neku od radnji koja predstavlja djelo nelojalne konkurencije (čl. 58. i 59),
- e) učini djelo špekulacije iz člana 60. ovog zakona i
- ž) preduzme mjere ograničavanja tržišta, odnosno ako ograničava slobodnu razmjenu robe i slobodno nastupanje na tržištu ili onemogućava širenje prodajne mreže i prisiljava na prodaju koja nije u skladu sa dobrom poslovnim politikom (član 62).

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

(3) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se trgovac kao preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

(4) Za radnju iz stava 1. tačka a) ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM.

Član 67a.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj trgovac kao privredno društvo ako:

- a) stavi u promet robu koja ne ispunjava uslove u pogledu tehničkih normativa i kvalitativnih normi (član 3. stav 2),
- b) odobrenu trgovinsku djelatnost ne obavlja u skladu sa rješenjem iz člana 7. stav 3. ovog zakona,
- v) se trgovinom na veliko bavi lice suprotno odredbama čl. 9. i 10. ovog zakona,
- g) obavlja trgovinu robom čiji promet u tranzitu nije dozvoljen (član 12. stav 2),
- d) se trgovinom na malo u suprotnosti sa odredbama iz člana 13. ovog zakona,
- đ) obavlja trgovinu na malo preko pokretnih prodavnica mimo mjesta koje je odredio nadležni organ (član 14. stav 2),
- e) ne utvrdi tržišni i pijačni red (član 27. stav 1, član 31. stav 1, član 34. stav 1. i član 35. stav 2),
- ž) obavlja trgovinu na stočnim pijacama u suprotnosti sa članom 33. ovog zakona,
- z) prodaje robu putem javnog nadmetanja suprotno propisanim uslovima iz člana 38. ovog zakona,
- i) se vrši otkup proizvoda van otkupnih stanica, otkupnih mjesta i porodičnih poljoprivrednih gazdinstava (član 39. stav 2) ili se otkup vrši na

- otkupnim stanicama i otkupnim mjestima koja ne ispunjavaju propisane uslove (član 39. stav 4),
- j) se otkup proizvoda vrši suprotno odredbama člana 40. ovog zakona,
- k) obavlja prodaju na daljinu - daljinsku trgovinu suprotno odredbama člana 43. ovog zakona,
- l) ne vodi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima i ako u svakoj fazi prometa i transporta robu ne prati vjerodostojna dokumentacija o porijeklu robe, količini robe, vrsti robe, nazivu i mjestu kupca (član 48. st. 1. i 2),
- lj) robu u prometu kod ambulantanje prodaje ne prati dokument o porijeklu robe, količini i vrsti i otpremnica o izvršenoj prodaji kupcima i ako vrši ambulantanju prodaju robe koja se ne može prodavati putem ambulantanje prodaje (član 48. st. 3. i 4),
- m) obavlja trgovinu na veliko, a prodaje robu za koju nema isprave o njoj nabavci, za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u skladu sa računovodstvenim propisima (član 49),
- n) obavlja trgovinu na malo, a vrijednost kupljenje i prodate robe ne evidentira no maloprodajnim cijenama i za robu koju prodaje nema isprave o njoj nabavci, za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u trgovačku knjigu (član 50. st. 4. i 5),
- nj) obavlja trgovinu na malo, a u svakom prodajnom objektu ili prodajnom mjestu ne drži trgovačku knjigu (član 50. stav 1),
- o) pruža trgovinske usluge, a evidenciju o primljenoj i prodatoj, odnosno isporučenoj robi i izvršenoj usluzi ne vodi za svako prodajno mjesto, odnosno poslovnu jedinicu (član 51. stav 1),
- p) se u prometu zatekne roba kojoj je istekao rok upotrebe ili na robi nema vidljivo istaknutog roka upotrebe (član 66v. stav 1. tačka a) i
- r) roba nije usaglašena sa propisima o kvalitetu, propisanim i deklariranim zahtjevima ili su uzeti uzorci za ispitivanje (kontrolu) usaglašenosti, a postoji opravdana sumnja da je neusaglašena (član 66v. stav 1. tačka b).
- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 700 KM do 3.500 KM.
- (3) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se trgovac kao preduzetnik novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM.

Član 67b.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj trgovac kao privredno društvo ako:
- a) Ministarstvu ne podnese zahtjev za ukidanje rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovinske djelatnosti (član 56),
- b) u prodajnom objektu uslužuje hranu u suprotnosti sa članom 7. stav 4. ovog zakona,
- v) ne utvrdi radno vrijeme prodajnog objekta (član 15. stav 2),
- g) se ne pridržava tržišnog reda, odnosno sajamskih rokova (član 27. stav 2, član 31. stav 2, član 34. stav 2, član 35. stav 3. i član 37. stav 3),
- d) ne izda račun iz otkupnog bloka i ne čuva knjigu kopija izdatih računa iz otkupnih blokova (član 41. st. 1. i 3),
- đ) obavlja trgovinu ličnim nuđenjem u suprotnosti sa članom 42. stav 3. ovog zakona,
- e) ne formira cijene robe u prometu putem kalkulacija, na osnovu njih ne istakne prodajne cijene na vidnom mjestu i no istim cijenama ne prodaje robu (član 45. stav 1),
- ž) vrši katalošku prodaju, bez oznake cijene robe i uslova prodaje, kao i vrijeme važenja cijena i usluga (član 46),
- z) za svaku prodatu robu ili izvršenu uslugu ne izda fiskalni račun ili drugi odgovarajući račun u skladu sa zakonom kojim se uređuje promet putem fiskalnih kasa, otpremnicu, dostavnicu i otkupni blok (član 48. stav 5),
- i) obavlja trgovinu na malo, a neažurno i neuredno vodi trgovačku knjigu (član 50. stav 6) i
- j) se bavi pružanjem trgovinskih usluga, a propisane evidencije i isprave ne drži u svakom prodajnom mjestu, odnosno poslovnoj jedinici, a isprave o robi koja se transportuje u prevoznom sredstvu i ako prodaje i prevozi robu, odnosno vrši usluge za koje nema isprave, odnosno koje nisu propisno evidentirane (član 51. st. 4. i 5).
- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 500 KM do 2.500 KM.
- (3) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se trgovac kao preduzetnik novčanom kaznom od 300 KM do 1.500 KM.

Član 68.

- 1) Novčanom kaznom od 800 KM do 4.000 KM kazniće se za prekršaj trgovac - privredno društvo:
- a) ako obavlja trgovinsku djelatnost, a ne ispunjava uslove u pogledu stručne spreme zaposlenih (član 5.),
- b) ako na prodajnom objektu ne istakne firmu onako kako je registrovan kod nadležnog organa (član 6.),
- v) ako ne istakne i ne pridržava se utvrđenog radnog vremena (član 15. stav 3.),
- g) ako vrši prodaju alkoholnih pića licima mlađim od 18 godina (član 15a),
- d) ako na vidno mjesto u prodajnom objektu ili na prodajnom mjestu ne istakne zabranu prodaje alkoholnih pića licima mlađim od 18 godina (član 15a) i
- đ) ako sprovodi postupak posebne vrste prodaje u suprotnosti sa članom 45 a. ovog zakona (član 45a),
- e) ako obavlja trgovinu ličnim nuđenjem suprotno odredbama člana 42.,
- ž) ako ne istakne cijene i ne prodaje robu po istaknutim cijenama (član 45. stav 1.),
- z) ako za prodatu robu ili izvršenu uslugu ne izda račun (član 48. stav 5.).
- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom od 300 KM do 1.500 KM.
- (3) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice (preduzetnik) novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM.

Član 69.

Novčanom kaznom od 300 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u privrednom društvu ako je Ministarstvu dostavilo neistinitu izjavu o ispunjenosti propisanih uslova koje moraju ispunjavati sjedište trgovca, poslovne prostorije, oprema, uređaji i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina, kao i u pogledu stručne spreme lica koja rade u trgovini (član 5. stav 8).

Član 70.

- (1) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz čl. 67. i 67a. ovog zakona može se izreći zaštitna mjera zabrane vršenja određenih djelatnosti privrednom društvu u trajanju do šest mjeseci, kao i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja.
- (2) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz čl. 67. i 67a. ovog zakona može se fizičkom licu (preduzetniku) izreći zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojima je izvršen prekršaj i zaštitna mjera zabrane vršenja određene djelatnosti u trajanju do tri mjeseca.

Član 71.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona dovrše se u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 72.

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte.

(2) Ministar u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi pravilnik o uslovima i načinu obavljanja posebnih vrsta prodaje iz člana 45a.

(3) Do stupanja na snagu propisa iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o trgovini ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 16/96, 25/96, 52/01 i 37/06).

Član 73.

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o trgovini ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 16/96, 25/96, 52/01 i 37/06).

Član 74.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-61/07

11. januara 2007. godine, Banja Luka

Predsjednik Narodne skupštine, Mr Igor Radojičić, s.r.